

1. Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. A seçeneğinde; Kişilik psikolojisi, insan kişiliğini araştırarak uzmanlık alanıdır. Bu alt dal kişiliğin gelişimi, kendilik algısı, bireysel farklılıklarla ilgilidir. Kişilik, gelişim süreci içinde şekillenir ve sosyal faktörlerden de etkilenir.

B seçeneğinde; Gelişim psikolojisi, insanların yaşamları boyunca bilişsel, duygusal ve sosyal olarak nasıl değişim gösterdiklerini tanımlamak ve neden böyle olduğunu açıklamak amacıyla yapılır. Örneğin yapamadığı şeyleri büyük çocukların nasıl yapabildiklerini açıklamak veya babaannenizden/dedenizden nasıl farklı veya benzer olabileceğinizi açıklayan ilkeleri ortaya koymak gelişim psikolojisinin konu alanına girer.

C seçeneğinde; Bilişsel psikoloji, algılama, dikkat, dil, bellek, düşünme gibi zihinsel süreçleri inceleyen uzmanlık alanıdır. Zihinsel süreçleri doğrudan gözlemek mümkün değildir. Bilişsel psikolog, zihinsel süreçlerin durumunu davranışlardan tahminler yaparak belirler.

D seçeneğinde; Sosyal psikoloji, insanların tavır ve davranışlarını belirleyen sosyal etmenleri ve insanların küçük gruplar içerisindeki davranışlarını ve etkileşimlerini tanımlamak ve açıklamak amacıyla yapılır. Bir futbol takımına neden / nasıl yürekte bağlı olunabildiği, bu aidiyetin bireyin diğer davranışları üzerindeki etkileri, saldırgan ya da fedakarca davranışların nedenleri ve etkileri sosyal psikolojinin çalışma alanına girmektedir.

E seçeneğinde; Eğitim Psikolojisi, verimli öğrenme ortamlarının oluşturulması ve uygulanması üzerine araştırma yapan ve psikolojinin alt dalları arasında en önemli yere sahip olan dallardan birisidir. Gelişim, öğrenme, ruh sağlığı gibi konular üzerinde duran eğitim psikolojisi ilgili teknik ve yöntemleri eğitim ortamına uygulamakla ilgilidir.

Verilen bilgilerden yola çıkarak I.Gelişim, II.Sosyal , III.Kişilik, IV.Eğitim psikolojisidir. Bilişsel yaklaşımla ilgili bir soru bulunmamaktadır.

CEVAP: C

2. Arka beyin beynin tam olarak arka kısmında bulunan bir bölümde yer almaktadır. Arka beyin 3 alt kısımda incelenmektedir. Arka beyinde yer alan kısımlar; beyincik, omurilik soğanı ve pons olarak adlandırılmaktadır. Arka beyinde özellikle beyincik, vücudun dengede kalmasını sağlayan çok önemli bir bölümdür. Aynı zamanda kasların da çalışmasından sorumlu olan bir bölümdür. Arka beyin incelenen diğer kısmı ise omurilik soğanıdır. Omurilik soğanı sindirim ve boşaltım sisteminden sorumludur. Aynı zamanda vücutta yer alan diğer sistemler olan solunum ve dolaşım sistemlerinin de çalışmasını sağlamaktadır. Omurilik soğanı karaciğer ile de entegreli olarak çalışarak karaciğerin düzgün bir şekilde çalışmasını sağlar. Pons (Varolii Köprüsü): Sadece memeli canlılarda bulunan bir arka beyin kısmıdır. Ön beyin, beyincik ve omurilik soğanı arasında yer alan vücut kısmı enine sinir tellerinde oluşmaktadır. Bu yapıya varolii köprüsü de denilmektedir. Beyincik yarım kürelerini birbirine bağlar ve aralarındaki impuls iletimi sağlamaktadır.

Dolayısıyla (I) Beyincik, (II) omurilik soğanı,(III) ponsdur.

CEVAP: D

3. Sıra dışı istek tekniği; insanların bazen hiç düşünmeden istekleri reddetmesinden doğmuştur. Bilirsiniz pek çok şehirde dilenciler yayalardan para isterler. Çoğu yaya sürekli olarak tekrarlanan istekleri duymazlıktan gelir, kafasını başka yöne çevirip geçer gider.

Bu durumda dilencinin başarılı olmak için bir şekilde yayanın dikkatini çekmeyi başarması gerekir. Bu konuda yapılan bir araştırma için kolej öğrencisi bayanlarla işbirliği yapıldı. Kızlar bir dilenci gibi yayalara yaklaştılar. Dilenciler yayalardan klasik isteklerde bulduklarında bir çeyrekliğin var mı? gibi, yayaların ilgisini çekmekte pek de başarılı olamadılar. Daha sonra, 17 sent vermen mümkün mü? gibi alışılmadık bir şekilde para istediklerinde, sonuçlar oldukça farklıydı. Bu yöntemle para istendiğinde, para verenlerin sayısı % 37 oldu. Klasik yöntemde ise %23. Görünüşe göre, sıra dışı istek, hedefin geri çevirme refleksini durdurup amaca ulaşmayı başardı.

Dolayısıyla A, E seçeneği, ayla etkisi, B seçeneği, olumluluk yanılığı, C seçeneği önce büyük sonra küçük rica tekniği, D seçeneği sıra dışı istek tekniğidir.

CEVAP: D

4. Başkalarının varlığında, insanların yardım etme davranışı engellenir. Acil bir durumda, olaya tanıklık edenlerin sayısı ne kadar fazlaysa, acil ihtiyacı olan kişiye yardım etme ihtimali de o kadar düşüktür, çünkü yardıma ihtiyacı olan kişiye karşı duyulan sorumluluk seyirciler arasında dağılır. Bu duruma seyirci etkisi denir.

CEVAP: A

5. Gestalt yaklaşımına göre algı yasaları incelendiğinde;

Şekil - zemin (obje-fon) Algısı: Nesne ya da olaylar, üzerinde buldukları zemine göre farklılaşarak algılanırlar. Algılanan nesne şekil, nesnenin üzerinde ya da içinde bulunduğu ortam ise zemin olarak adlandırılır.

Benzerlik İlkesi: Birbirine benzer uyarıcıların grup olarak algılanmasıdır. Örneğin bir grup içerisindeki insanlar çocuklar, kadınlar ve erkekler olarak gruplanabilir.

Yakınlık İlkesi: Birbirine yakın olan uyarıcılar birlikte algılanırlar (Şekiller, nesnelere, sesler vb).

Süreklilik İlkesi: Aynı yönde giden noktalar, çizgiler vb. birlikte gruplandırılarak algılanır. Algısal alanımızda bulunan ve aynı yönde giden birimler birbirleriyle ilişkili görünür. Bu algısal eğilimin adı sürekliliktir.

Tamamlama - Zeigarnik Etkisi: Parçaları eksik olan nesne ya da olayların tamamlanarak algılanmasıdır.

İnsanların tamamlanmamış yaşantılarını tamamlanmış yaşantılarına göre daha net bir şekilde hatırlama eğilimindedir. Örneğin bir öğrenci sınavda en çok yapmadığı soruları hatırlar.

Soruda Eren'in yaşadığı durum değerlendirildiğinde, Eren uyarıcıların eksik kalmasından kaynaklı bir dengesizlik yaşamamak için oyunda eksik uyarıcıları tamamlama eğilimindedir. Eren'in oyunu yarım bırakmak istememesi tamamlama yasası ile ilgilidir.

CEVAP: D

6. A seçeneğinde itaat - ceza, temel özellik otoriteye (anne, baba, öğretmen, polis) uyma ve cezalandırılmaktan kaçınmadır. Bu dönemde otoriteye mutlak uyum söz konusudur. Yani otoriteye körü körüne bağlılık vardır. Temel hedef ceza görmemektir. Birey kurallara cezadan kaçındığı için uyar.

B seçeneğinde iyi çocuk eğilimi, dönemin temel özelliği; grup normlarına ve beklentilerine uymadır. Temel güdü; grup tarafından kabul edilme ve grubun iyi çocuğu olmasıdır. Çevresinden onay almak ve takdir edilmek ister.

C seçeneğinde belirtilen kanun - düzen, dönemin temel özelliği; toplumu veya grupları korumak, yasalara uymak ve yükümlülükleri yerine getirmektir. Temel güdü, toplumsal düzeni korumaktır.

D seçeneğinde belirtilen evrensel ahlak; bu dönemde "tüm insanlar eşittir" düşüncesi temeldir. İnsanların cinsiyeti, dini, dili, ırkı ne olursa olsun eşittir. Her koşulda insan hakları ön planda tutulmalıdır. İnsan hakları ve evrensel değerler temel ölçüdür.

Pınar, annesinin yasaklamasına rağmen annesinin gözünün önünde bir gerekçe bularak çıkarlarını gözetmiştir. Annesi kızınca da bahanesini bulmuştur. Bu durum saf çıkarlılık olarak değerlendirilir.

E seçeneğinde belirtilen saf çıkarlılık, dönemin temel özelliği birey için her şeyin karşılıklı olmasıdır. Yani çıkarlılık ön plandadır. Birey diğer insanların ihtiyaçlarının farkındadır ama hep kendi ihtiyaçları (çıkarları) ön plandadır. Birey kendi çıkarları için en uygun olan kurallara uyar. Bu karşılıklı çıkar ilişkisinde, çıkar alışverişinin eşit olması gerektiğine inanır. Birey, bir davranışı kendisi açısından yararlı buluyorsa, ihtiyacını karşılıyorsa veya ödül getiren davranışa doğrudur. Ödüle ulaşmak için kurallara uyar.

CEVAP: E

7. Guthrie'de Alışkanlıkların Değiştirilmesine Kullanılabilir Yöntemleri;

1. Eşik(alıştırma) yöntemi: Uyarıcının dozu, zamanla yavaş yavaş artırılır. Bu sürecin sonunda uyarıcı istenen miktarda verilse de artık organizma tepki göstermez. Yani eşik yöntemi, istenmeyen tepkinin ortadan kaldırılmasında, bireyin istemediği uyarıcı en azdan en çoğa doğru belirli düzeylerde verilir ve böylece birey bu uyarıcıya bir süre sonra alışır.

2. Bıktırma Yöntemi: İstenmeyen tepki, organizmaya yapmaktan bıktırınca ve sıkılıncaya kadar yaptırılır. Böylece organizma bu tepkiyi göstermekten bıkaacağı için aynı uyarıcıya karşı mevcut tepkisi sönecek ve bu uyarıcıya karşı farklı tepkiler verecektir.

3. Zıt tepki Yöntemi: İstenmeyen davranışa yol açan uyarıcı ile ona zıt olan onunla rekabet edebilecek istenen davranışı meydana getiren uyarıcı birlikte (aynı anda) verilir. Yani itici ve çekici uyarıcılar birlikte verilir. Örneğin; süt içmeyi sevmeyen fakat kakaoyu seven bir çocuğa sütü kakao ile karıştırıp vermek.

Sistemik duyarsızlaşma ve karşıt koşullanma ise ,klasik koşullanmayı ortadan kaldırma yöntemleridir.

Var olan alışkanlıkların değiştirilmesi ve oluşturulması birden bire ortaya çıkmamaktadır. Ailesi Ahmet'e önce yemeklerin içine çok az düzeyde tadına alıştırmak için süt katmış daha sonra süt ürünlerinin yoğun olduğu yiyecekler vermeye başlamış ve en sonunda da süt içmesini sağlaması eşik yöntemiyle yapılmıştır.

CEVAP: C

8. A seçeneğinde, aşırı kurallaştırma, çocukların öğrendikleri bazı gramer kurallarını başka durumlara uygularken hatalar yaparlar. Çocukların öğrendikleri kuralları ilgili olan ya da olmayan bütün durumlarda kullanmasına aşırı kurallaştırma denir.

B seçeneğinde, eksik kurallaştırma, bir durumda geçerli olan bir gramer kuralının benzer durumlarda da aynı şekilde olacağını bilinmemesidir.

C seçeneğinde ben merkezci dil, çocukların başkalarının bakış açısını göz önüne almaksızın, kendi duygu ve düşüncelerini referans olarak gerçekleştirdikleri konuşmalar, benmerkezci dil veya benmerkezci konuşma olarak nitelendirilir.

D seçeneğinde, çocuğun başkalarıyla iletişim kurmaya yönelik konuşmaları (bilgi iletmesi, soru sorması, tehdit etmesi, emretmesi vb.) ise toplumsallaşmış konuşma olarak nitelendirilir.

E seçeneğinde, içsel konuşma, yedi yaşından itibaren ortadan kalkan benmerkezci konuşma yerini içsel konuşmaya bırakır. Çocuk içinden sessizce düşünür. İçsel konuşma Vygotsky'e göre konuşma gelişiminin en son evresidir.

Soruda Fatma Zehra İsteklerini ifade edemediği için çocuk bunun için kendince diyaloglar oluşturur. Buna ben merkezci dil denir. Piaget'ye göre bu özellik somut işlemler döneminin başlarına kadar devam etmektedir.

CEVAP: C

9. Kişiliği 5 boyutta inceleyen kuram 5 Faktör kişilik kuramıdır.

A) Dışadönüklük / İçe dönüklük (Extraversion): Cana yakın, enerjik, neşeli, heyecan arayan ve baskın (yüksek puan); mesafeli, sakin, içe dönük, yalnızlığı tercih eden (düşük puan)

B) Yeni deneyimlere Açıklık / Tutucu olma (Openness): Yaratıcı, analitik, başka görüşlere açık, duyarlı (yüksek puan); geleneksel, tutucu, gerçekleri savunan, ilgisiz (düşük puan)

C) Duygusal dengelilik / Nevrotizm (Emotional Stability): Rahat, özgüvenli, sabırlı, eleştiriye açık, strese toleranslı (yüksek puan); endişeli, gergin, çekingen (düşük puan)

D) Geçimlilik - uyumluluk / Geçimsiz (Agreeableness): Alçak gönüllü, iş birliğine inanan, samimi anlayışlı (yüksek puan); şüpheli, dik başlı, inatçı, rekabetçi, ihtiyatlı (düşük puan)

E) Sorumluluk - öz disiplin / Sorumsuz (Conscientiousness): Sistemli, azimli, başarıya yönelik, hırslı, titiz (yüksek puan); plansız, erteleyen, dikkati kolay dağılan, düzensiz (düşük puan)

Soruda belirtilen Cüneyt Bey'in planlı, azimli olması, ailesini koruması hayatta sorumlu birey olmasından kaynaklanmaktadır. Beş faktör kuramına göre sorumluluktur (öz disiplin).

CEVAP: A

10. Nadire Hanım para hesabını çok iyi yapabilirken akıllı telefon kullanma konusunda zorluk yaşayacağını düşünmektedir. Çünkü akıllı telefon bu yaş grubu için yenidir ve işleyişlerini kavramaları gerekir ki bu akılcı zekanın özelliğidir ve yaşla birlikte yavaşlar. Fakat parayı kullanma konusunda yıllarca deneyim yaşadığı için yani ne yapacağını bildiği için zorlanmamıştır. Çünkü deneyimsel zeka yani kristalize zekası gelişmiştir.

CEVAP: C

11. Kendini gerçekleştiren bireyler hatalarından ders almakta (A), sosyal fakat gerektiğinde yalnız kalmakta (B), doğal ve her şeyi olduğu gibi algılamakta (C), saydam olmakta (E) dir. Kendini gerçekleştiren bireyler kendisinin ve çevresinin beklentilerini dikkate alır fakat özerklik ilkesi gereği kararlarını kendi alır bu yüzden D seçeneğindeki ifade yanlıştır.

CEVAP: D

12. Akılcı olmayan inançlar olması gerekenleri ve talepleri içerir. Çoğunlukla mantıksızdır, gerçekçi değildir. Ancak kişiler bu inançları gerçek, doğru hisseder. Bu inançlar, hem bilinçli hem bilinç dışı çalışabilir, bu yüzden kişi bunların farkında olmayabilir.

Inançlar üç temel kategoride ele alınabilir:

1. **Kişinin kendine dayatmaları:** “Kesinlikle her koşulda ve her zaman en iyisini yapmalıyım”, “Benim için önemli olan insanların takdirini ya da tüm sevgisini kazanmalıyım”, “Önemli konularda başarısız olursam kötü, yetersiz, değersiz bir insanım demektir”
2. **Başkalarına karşı dayatmalar:** “İletişimde ya da ilişki içinde olduğum siz önemli insanlar, her koşulda ve her zaman bana karşı kesinlikle kibar, düşünceli ve adil davranmak zorundasınız.” “Aksi halde bu çok kötü bir şeydir ve siz kötü, değersiz insanlarsınız demektir.” “Bana yaptıklarınız nedeniyle cezalandırılmayı hak eden ve iyi bir yaşamı hak etmeyen insanlarsınız demektir”
3. **Yaşama karşı dayatmalar:** “Yaşam koşullarım kesinlikle her zaman ve her koşulda makul, güvenli, kolay, eğlenceli bir yer olmak zorundadır.” “Böyle olmaması çok kötü bir şeydir ve ben buna katlanamam. Yaşamdan hiç keyif alamam.”

Verilen bilgiler doğrultusunda A, B, C, D seçeneklerindeki ifadeler akılcı olmayan inanç örnekleridir.” Doktorluk toplumda saygın bir meslektir” ifadesi doğrudur. Yapılan araştırmalara göre Türkiye ve diğer bir çok ülkede saygın bir meslektir.

CEVAP: E

13. Şarkı sözünde geçen sanatçının Melek olarak adlandırdığı kişinin gelişinden mutluluk duyduğu anlaşılmaktadır ve sanatçı Melek'in, yaşamına olumlu etkileri olduğunun farkındadır. Bu olumlu değişimin farkında olması Gestalt Terapi'deki farkındalık kavramı ile açıklanabilir. Farkındalık Gestalt yaklaşımının en önemli kavramlarından birisidir. Farkındalık kavramı, bireylerin, diğerleriyle ve nesnelere olduğu kadar, kendileriyle temasta olmalarını ifade etmektedir. Diğer bir deyişle, farkındalık; bireysel ve çevresel alandaki önemli olaylar ile uyanık bir biçimde temasta olma sürecidir. Farkındalık, bireyin sadece kendisine ilişkin bilgiyi içermemektedir, aynı zamanda şimdiki durum ve o durum içinde kendisinin nasıl var olduğu bilgisini de içermektedir.

CEVAP: A

14. Virginia Satir (İnsan Geçerleme / Varlığını Onaylama) Süreci Modelinde Satir'e göre; bireyler stresli olduklarında iletişimlerinde genellikle dört problemlili örüntüden birisine başvururlar. Yatıştırma, Suçlama, Hesap yapma, Dağıtma.

Yatıştırıcılar; başkalarının onayını almaya çalışan «evet efendimciler». Karşısındakini memnun etmeye çalışır.

Suçlayıcılar; sert ve gergindirler. Sesleri soğuk ve yüksektir. Sürekli başkalarının hatalarını ararlar.

Hesapçılar; her şeyi analiz ederler ve en ufak bir duygu belirtisi göstermezler. Bunlar mantıklıdır, ancak insanlara karşı soğuk ve mesafelidirler.

Dağıtıcılar; kafa karıştırıcılarıdır. Söylediklerinin bir anlamı yoktur. Hiçbir zaman belli bir noktaya odaklanmazlar.

Soruda A, B, C, E seçenekleri yatıştırıcılara örnektir. Bu kişiler karşısındakinin gözüne girmeye, ona kendini beğendirmeye çalışır. D seçeneği suçlayıcılara örnektir.

CEVAP: D

15. Jung'a göre başlıca arketipler şunlardır: persona, anima ve animus, gölge, ben

1. **Persona:** Persona toplumun onayını sağlamak amacıyla, bireyin dış dünyaya karşı taktığı maske ya da takındığı kimliktir. Bireyin dünyaya kendini uyurma düzenidir.
2. **Anima ve animus:** Erkekteki kadınsı yön (dışı arketipi) anima, kadındaki erkeksi yön (erkek arketipi) animustur. Bu arketipler insanın karşı cinsi anlayabilmesine yardımcı olur.
3. **Gölge:** İnsanın kendi cinsiyetini temsil eden ve kendi cinsinden olan kişilerle ilişkilerini düzenleyen arketiptir. Gölge bizim karanlık yüzümüzdür ve sosyal yönden kabul edilemez temel içgüdülerimizi, düşüncelerimizi, duygularımızı ve eylemlerimizi temsil eder. İnsanın hayvan yönünü içeren gölge, canlılığın ve yaratıcılığın kaynağıdır.
4. **Ben:** Jung'un sistemindeki en önemli arketiptir. Kendimizi gerçekleştirmeye yönelik bir dürtüdür. Kişiliğin nihai hedefi olan bütünleşmeyi temsil eden düzenleyici arketiptir. Kolektif bilinç dışının merkez arketipidir. Bilinç dışındaki diğer arketipleri düzenler.

Buna göre B seçeneği anima - animus, C ve E seçeneği Gölge (sosyal yönden kabul edilemez davranışlar - karanlık yüzümüz), D seçeneği ben arke tipine uygundur. A seçeneğinde toplumun onayını almak gerektirdiğinden persona arketipine uygun bir tutum yer almaktadır.

CEVAP: A

16. Varoluş Tarzları (Var Olma, Varoluş: Dasein): Varoluşçu terapi insanların varoluşuyla ilgilenir. Rollo May'e göre insan dünyada 3 temel varoluş alanı içinde var olmaktadır: Umwelt, Mitwelt, Eigenwelt

Umwelt: Fiziksel dünyadaki varoluşumuzdur. İnsanın biyolojik varlığını sürdürme ve biyolojik gereksinimlerini karşılama dünyasıdır.

Mitwelt: Sosyal dünyadaki varoluşumuzdur. Bireyin diğer insanlarla birlikte varoluş dünyasıdır.

Eigenwelt: İçsel dünyadaki varoluşumuzdur. Bireyin kişisel (öznel) dünyasını temsil eder. Bu alan insanın kendisini ve kendi varoluşunun farkında olması ile olmasıyla ilişkilidir.

Soruda Aylin'in uykusuzluk problemi yaşaması ve odaklanamaması biyolojik varoluşuyla ilgilidir. (Umwelt)

CEVAP: E

17. Bireyin kendisine ve başkalarına ilişkin algılarını dayandırdığı, duygu, düşünce ve davranışlarını içeren temel duruma, yaşam pozisyonu denilmektedir. 4 Yaşam Pozisyonu bulunmaktadır. İnsanın çevresiyle olan ilişkisinde kendisini ve çevresini iyi ya da kötü olarak algılamasına dayalı olarak bir pozisyon benimsemesi sonucunda yaşam pozisyonları ortaya çıkar.

Eric Berne tarafından oluşturulan Transaksiyonel Analiz (TA) kuramından çıkmış olan yaşam pozisyonları kavramı, bireyin kendisine ve başkalarına ilişkin duygu, düşünce ve davranışlarının sonucunda oluşan algılarını dayandırdığı psikolojik durumu ifade eder. OK kavramı bireyin kendi potansiyeline inancını, kendisi ve çevresi hakkında olumlu algılarını temsil eden pozitif psikolojik özellikleri içeren bir yaşam kavramıdır.

Transaksiyonel Analize Göre Yaşam Pozisyonları;

1. Ben OK'im, Sen OK'sin
2. Ben OK'im, Sen OK Değilsin.
3. Ben OK değilim, Sen OK'sin.
4. Ben OK değilim, Sen OK Değilsin.

CEVAP: D

18. Kendini açma: Danışanın kendini yalnız hissetmesi, iç görü kazanması amacıyla, psikolojik danışmanın kendi yaşantı ve duygusuyla ilgili paylaşımda bulunmasına kendini açma denir.

Empati: Karşımızdakinin duygularının yoğunluğunu ve anlatımı algılama ve anlama ve onu anladığımızı karşımızdakine anlatma yeteneğidir. Empatide iki yön söz konusudur; danışanın söylediklerini anlam bakımından anlamak ve danışanın duygularını anlamak ve bunu ona iletmektir.

Sempati: Danışanla duygudaş olmak anlamına gelir.

Saydamlık: Dürüstlük, içtenlik, doğruluk anlamına gelir. Psikolojik danışmanın danışma sürecinde saydam olması gerekir. Saydam olabilmesi için de kendini açma ve ilişkinin şimdi ve buradalığı önemlidir.

Yüzleştirme: Psikolojik danışmanın danışana saygısını kaybetmeden empati kurarak, zamanlamayı iyi yaparak, kesin olmadan danışanın ideal benliğiyle gerçek benliği, sözleriyle davranışları arasındaki tutarsızlık ve çelişkileri ortaya koyma sürecine yüzleştirme denir. Yüzleştirme 3 açıdan yapılır;

- İdeal benlikle gerçek benlik arasındaki tutarsızlıkta
- Sözlerle davranışlar arasındaki tutarsızlıkta
- Danışanın kendini algılamasıyla, danışman tarafından algılanması arasındaki tutarsızlık.

Soruda "Saygılı bir insan olduğunu söylemene rağmen evine gittiğinde elini öpmemesini saygısızlık olarak değerlendiriyorsun. "ifadesi yüzleştirmeye örnektir. Çünkü, danışanın söyledikleri arasındaki tutarsızlığa dikkat çekmiştir.

CEVAP: A

19. Soruda verilen diyalogda psikolojik danışmanın danışanın sorununu somutlaştırmaya çalışmaktadır. Danışanın problemi kardeş kıskançlığıdır. Bu aşamadan sonra psikolojik danışman danışma hedefleriyle ilgili sürece devam etmelidir.

CEVAP: C

20. Kendini açma: Danışanın kendini yalnız hissetmesi, iç görü kazanması amacıyla, psikolojik danışmanın kendi yaşantı ve duygusuyla ilgili paylaşımda bulunmasına kendini açma denir.

Yüzleştirme: Psikolojik danışmanın danışana saygısını kaybetmeden empati kurarak, zamanlamayı iyi yaparak, kesin olmadan danışanın ideal benliğiyle gerçek benliği, sözleriyle davranışları arasındaki tutarsızlık ve çelişkileri ortaya koyma sürecine yüzleştirme denir.

Duyguların Yansıtılması: Duyguların yansıtılması, danışanın duygularının açığa kavuşturulmasına ilişkindir. Bu beceri danışanın duygularını belirginleştirmeye, psikolojik danışmanın duygularını doğru algılayıp algılamadığını denetlemeye yarar.

Paylaşım: Paylaşım becerisi daha çok gurupla psikolojik danışmada kullanılan bir beceridir. Psikolojik danışmanın gurup üyelerinden birinin daha önceki oturumlardan birinde anlattığı yaşantıları ve duygularıyla, diğer gurup üyelerinin yaşantı ve duyguları arasında benzer yanlara dikkat çekmesidir.

Soruda Psikolojik danışman "Şu anki hisleriniz ilgi görmek istemenizden ve çocukluk yaşantılarınızdan kaynaklanıyor olabilir." diyerek, danışanın ifade ettiği duygu, düşünce ve olaylar arasında bağlantı kurarak danışanın daha önce fark edemediği düşünce, duygu ve dürtülere açıklık getirmeye ve danışana davranışlarının arkasında yatan duygusal nedenlerini göstermeye çalışmıştır. Bu beceriye yorumlama denir.

CEVAP: E

21. A seçeneğinde belirtilen Konuşmaya açık davet, danışanın kendisini daha iyi anlatabilmesi amacıyla açık uçlu sorular sorma becerisidir.

B seçeneğinde belirtilen Yapılama, psikolojik danışmanın ilk oturumunda kullanılması gereken bir beceridir. Psikolojik danışmaya yeni gelen, psikolojik danışma hakkında pek bir şey bilmeyenlere bilgi vermek amacıyla kullanılır.

D seçeneğinde belirtilen Asgari düzeyde teşvik, psikolojik danışmanın az düzeyde konuşup danışanın konuşmaya sevk edilmesidir.

E seçeneğinde belirtilen, Özetleme kullanılırken danışanın konuştukları, tüm görüşme veya görüşmenin bir kısmı özetlenir. Bu beceri oturumların sonunda veya oturumun başında bir önceki oturumu hatırlatmak için ya da bir konudan diğerine geçerken kullanılır.

Soru incelendiğinde psikolojik danışmanın insan olarak danışanlarına saygı duyulduğunu ve danışanın sözlerine önem verildiğini belirtilmiştir. Bu beceri yakından ilgilenmedir. Bu beceriyi kullanan psikolojik danışmanın amacı, ilgiyle dinlemek, uygun bir göz ilişkisiyle, doğal bir duruşla danışanın söylediklerine sözel tepkiler vermektir.

CEVAP: C

22. Birinci düzey saygı tepkisi, psikolojik danışmanın karşısındaki kişinin duygularının dikkate alınmadığını iletmesidir. Psikolojik danışman davranışı onayladığını belirtir. Buna göre A, B, C, D seçenekleri buna uygun örneklerdir.

E seçeneğinde belirtilen 3. Düzey saygı tepkisidir. Bu tepki düzeyinde psikolojik danışman, kişinin duygu, yaşantı ve gizli güçlerine ilişkin olumlu bir ilgi ve saygı iletmıştır.

CEVAP: E

23. **Empati:** Danışanın söylediklerini anlam ve his bakımından anlayıp, bunları ona geri iletmektir.

Özetleme: Oturum sonunda, bir sonraki oturumun başında danışan ya da danışman tarafından duygu ve içeriğin bir arada yansıtılarak kullanılmasıdır.

Kişiselleştirme: Yardım etmede etkili olabilmek için danışanın söylediklerinin ötesine ulaşmak. Gerçek anlamda, danışanın anlattıklarına eklemeler yapmaktır.

Carkhuff, kişiselleştirmeyi aşamalı olarak ifade etmiştir; Anlamın kişiselleştirilmesi - Problemin kişiselleştirilmesi - Amacın kişiselleştirilmesi

Anlamın kişiselleştirilmesi

İçerik ancak kişiselleştirildiği zaman, danışan için anlam kazanır.(duygu) hissediyorsun, çünkü Çok öfkelisin, çünkü kazanmak için fırsatı kaçırdın.

Problemin kişiselleştirilmesi

Danışana sorunun ne olduğu konusunda yardım edildiğinde problemin kişiselleştirilmesi kullanılır.(duygu) hissediyorsun, çünkü (olumsuz eylem)Çok üzülüyorsun, çünkü okulda başarısızısın.

Amacın Kişiselleştirilmesi

Anlam ve problem kişiselleştirildikten sonra, sıra amacın kişiselleştirilmesine gelir. (duygu) hissediyorsun, çünkü (olumsuz eylem), istek cümlesi. Çok üzülüyorsun, çünkü anında cevap veremiyorsun ve vermek istiyorsun.

Soruda belirtilen "Çok üzülüyorsun çünkü hemen parmak kaldıramıyorsun, parmak kaldırmak ve cevap vermek istiyorsun." psikolojik danışmanın tepkisi amacın kişiselleştirmesine örnektir.

CEVAP: D

24. Psikolojik danışmanın, danışanı genel konuşturma yerine, belirgin, kendine özgü, duygu değer, düşünce ve sorunları anlatması için güdülemesi ve cesaretlendirmesidir. - Somutluk

Hem grupta hem bireysel psikolojik danışmada kullanılan beceridir.- Bağlama

4. ve 5. düzeyde empati kurabilmek için psikolojik danışmanın sahip olması gereken beceridir.-Kişiselleştirme

Duygu ve içerik yansıtmasının bir arada kullanılmasıdır. Ancak, onlardan daha uzun zaman dilimini kapsaması açısından farklıdır. -Özetleme özellikleridir.

Asgari düzeyde teşvik özelliği soruda yer almamıştır.

CEVAP: B

25. Kişilik Bozukluklarında Sık Görülen Ortak Özellikler (Öztürk, 2014)

1. Benliğe yerleşmiş olan davranış örüntülerinin uyum amacı ile esneklik göstermeden sürdürülmesi. Örneğin yapılan yanıtların sürekli tekrar edilmesi, yapılan davranışın sonuçlarından ders çıkarılmaması.
2. Biliş, duygulanım, dürtü denetimi ya da insan ilişkilerinde belirli bir toplum için geçerli ölçülerden sapması, topluma aykırı davranışlar gösterebilmesi.
3. Çocukluktan ya da ilk ergenlik çağından beri süregelenmesi
4. Toplum içinde, iş yaşamında belirgin bozulmaya ya da şiddetli sıkıntıya yol açması
5. Genellikle benliğe uyumlu, yani benimsenmiş olması ve değiştirilmek istenmemesi; bazen de benlikçe benimsenmemiş, benliğe yabancı olsa bile değiştirilememesi.
6. Genel olarak çevre ile çatışma ve sürtüşmeye yol açması; kendisini çevreye değil, çevresini kendisine uydurmaya çalışması (alloplastik uyum)
7. Kişinin bilişsel yetilerinde, temel duygulanım ve düşünce yapısında belirgin bozukluk olmaması
8. Bu durumun bir ruhsal bozukluk ya da madde etkisi ile açıklanamaması.

CEVAP: A

26. DSM V'e göre beslenme ve yeme bozuklukları; Kacınan / Kısıtlı Yiyecek Alımı Bozukluğu, Geri çıkarma (Geviş Getirme) Bozukluğu, Pika, Anoreksiya nervoza, Bulimiya nervoza, Tıkınırcasına Yeme Bozukluğu, Tanımlanmış Diğer Bir Beslenme ve Yeme Bozukluğu, Tanımlanmamış Beslenme ve Yeme Bozukluğudur. Pika yeme bozukluğudur.

CEVAP: A

27. A seçeneğinde verilen Travma Sonrası Stres Bozukluğu, büyük bir stres karşısında artmış kaygı ve travma ile ilgili uyarıcılardan kaçma ve duygusal tepkilerin azalması. Kişinin doğrudan yaşadığı, şahit olduğu, öğrendiği ya da fiziksel bütünlüğünü tehdit edici olaylar sonucunda görülür.

B seçeneğinde verilen kaygı bozukluğu,tekrarlayan ve ısrarlı kaygı, sürekli gerginlik, felaket duygusu, baş dönmesi, ağız kuruluğu, huzursuzluk, terleme ve yüz kızarması beliren rahatsızlıktır.

C seçeneğinde verilen saplantı zorlantı bozukluğu, kişinin kontrol edemediği ve tekrarlayan, istenmeyen, mantıksız ve anlamsız olmasına rağmen zihinden uzaklaştırılmayan düşünce ve imgeler obsesyon(-saplantı), bu düşünceden kurtulmak için yapılan davranışlar kompulsiyon (zorlantı).

D ve E seçeneğinde verilen, Depersonalizasyon (kimliksizleşme), kişilik dışına çıkma; derealizasyon (gerçekdışılık) ise gerçeklik dışına çıkma olarak tanımlanabilir.

Soruda belirtilen Ayten hanımın takıntılı davranışları Obsesif - kompulsif bozukluğa örnektir.

CEVAP: C

28. **Aşırı uykululuk bozukluğu (Hipersomni):** Bu bozukluğun temel belirtisi, geceleri normal süre uyunduğu halde, gündüzleri aşırı uykulu olma (uyku sarhoşluğu) durumudur.

Narkolepsi: Aynı gün içinde ortaya çıkan, yineleyen, baskılanamayan uyku ihtiyacı, birden uykuya dalıverme ya da kestirme (kısa gündüz uykusu) evrelerine denir. Bunlar, son 3 ay içinde, en az haftada 3 kez ortaya çıkıyor olmalıdır.

Uyku Apnesi: Uyku apnesi (sadece apne olarak da bilinir), uyku sırasındaki solunum duraklamalarından kaynaklanan ve uyku düzeninin bozulmasına sebep olan hastalıktır.

Sirkadiyen bozukluk: Ritmik uyku düzeninin bozulmasıdır. Başta depresyon olmak üzere psikiyatrik bozukluklar sirkadiyen ritim bozukluğuna yol açabilmektedir

Uykusuzluk (İnsomni) bozukluğu: Uykunun niceliği ya da niteliğiyle ilgili bir doyumsuzluk yakınmasıdır. Bu duruma aşağıdaki belirtilerden biri (ya da daha çoğu) eşlik eder.

- Uykuyu başlatmakta (uykuya dalmakta) güçlük.
- Uykuyu sürdürmekte güçlük, sık uyanmalarla ya da uyanmalardan sonra yeniden uyumakta sorun yaşıyor yaşama.
- Sabah erken uyanma, uyandıktan sonra yeniden uyuyamama.

Soruda belirtilen Kerem bey uykusuzluk (insomnia) problemi yaşamaktadır.

CEVAP: D

29. Erdem Bey, topluluk karşısında konuşmaktan çekinmesi fobi belirtilerindedir. Fobiler; Bir nesneyle ilgili olarak tehlikeyle orantılı olmayan, anlamsızca korku ve kaçınma durumudur. Fobiler ikiye ayrılır; Özgül fobiler ve sosyal fobiler.

Özgül fobi; belirli nesne ya da durumla karşılaşınca ortaya çıkan yersiz korkulardır. Kaynağına göre kan ve enjeksiyonlar, uçak, kapalı alan, asansör, hayvanlar ve doğal çevredir (yükseklik ve su).

Sosyal fobi; başkalarının varlığıyla ilgili olan yersiz ve mantıksız bir korkudur. Kişi utangaç tavırlar sergileyebilir. Topluluk karşısında konuşamayabilir. Performans sergileyemeyebilir, ortak tuvaletleri kullanamayabilir.

Soruda belirtilen Erdem Bey'in toplum içinde konuşmaktan devamlı şekilde korku duyması sosyal fobi ile ilgilidir.

CEVAP: E

30. Ortaokul sekizinci sınıf öğrencisi Halil'in davranışları; yetişkinlerle tartışması, izin verilmeyen davranışlara karşı öfkelenmesi anti sosyal davranışlar sergilemesi karşıt gelme bozukluğuyla ilgilidir.

Davranım bozukluğuna benzer fakat karşıt gelme bozukluğunda aşırı fiziksel saldırganlık ve başkalarına bilerek zarar verme eğilimi yoktur. Karşı gelme bozukluğunda büyüklerin sözünü dinlememe, huysuzluk etme, yetişkinlerle tartışma ve bu yüzden öfkelenme vardır. Davranım bozukluğu olanlar tartışmayı ilk başlatan konumundadır. Oysa karşı gelme bozukluğu tartışmayı başlatan değil, başlatılan bir tartışmada intikam alma isteği vardır. Nedenleri arasında anne - baba tutumları vardır. Bu yüzden müşavirlik hizmetine ihtiyaç duyulmaktadır. Anne - baba eğitim programları hazırlanıp, saldırganlığı azaltan ilaçlar da kullanılabilir.

CEVAP: B

31. A seçeneğinde verilen paranoid, bu kişiler kimseye güvenmez. Paranoya dediğimiz ruh halini yaşar. Ailesi, arkadaşları, eşi, dostu herkese karşı bir güvensizlik içindedir. Etrafındaki her şeye kuşkuyla bakar.

B seçeneğinde verilen sınırda, kişinin kendisi ve diğer insanlar hakkındaki düşünme biçimini, sosyal hayatta problem yaratacak şekilde etkileyen bir rahatsızlıktır. Borderline hastalığı, davranış ve duyguları yönetememe, istikrarsız ilişki gibi durumların oluşmasına yol açabilir.

C seçeneğinde narsist kişilik bozukluğu, bu insanlar kendilerine taparlar. Mükemmel olduklarını düşünürler. Hastalar empati kurmakta çok zorlanır ve yalanlar söyleyerek etrafındaki insanları kendi amaçları doğrultusunda kullanır.

D seçeneğinde histriyonik kişilik bozukluğu, kendilerini iyi ve değerli hissetmek için başkalarının onayına ve ilgisine muhtaçtır.

E seçeneğinde belirtilen, bağımlı kişilik bozukluğu olan kişiler başkalarına aşırı güvenme, dayanma ve teslimiyetçi bir davranış sergilerler. Bu kişilerin teslimiyetçi ve bağımlı olmalarının sebebi, başkalarının yardımı olmadan hiçbir şey yapamayacaklarına inanmalarındır. Soruda belirtilen danışanın anne ve iki çocukluk arkadaşına karşı tutumları bağımlı kişilik ile açıklanabilir.

CEVAP: E

32. Özel eğitimin temel ilkeleri ilgili yönetmeliğe göre;

MADDE 5 - (1) Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda öğrencilere;

A) Bireysel farklılıkları, gelişim özellikleri ve eğitim ihtiyaçları dikkate alınarak eğitim hizmeti sunulması,

B) Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin ilgi, istek, yeterlilik ve yetenekleri doğrultusunda özel eğitim hizmetlerinden yararlandırılması,

C) Özel eğitim hizmetlerine erken dönemde başlaması,

Ç) Özel eğitim hizmetlerinin özel eğitim ihtiyacı olan bireyleri sosyal ve fiziksel çevrelerinden mümkün olduğu kadar ayırmadan, toplumla etkileşim ve karşılıklı uyum sağlama sürecini kapsayacak şekilde planlanıp yürütülmesi,

D) Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitsel performansları doğrultusunda amaç, içerik ve öğretim süreçlerinde uyarlamalar yapılarak diğer bireylerle birlikte eğitim görmelerine öncelik verilmesi,

E) Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerini sürdürebilmeleri için kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılması,

F) Özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için BEP geliştirilmesi ve eğitim programlarının bireyselleştirilerek uygulanması,

G) Ailelerin, özel eğitim sürecinin her aşamasına aktif katılmalarının sağlanması,

Ğ) Özel eğitim politikalarının geliştirilmesinde üniversitelerin ilgili bölümleri ve özel eğitim ihtiyacı olan bireylere yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içinde çalışılması, esastır.

Bundan dolayı A, B, C, E seçenekleri doğrudur. D seçeneği yanlışır kaynaştırma eğitimi, akranlarıyla birlikte ve en az sınırlandırıcı ortam ilkesine göre verilir. Evde verilmesi uygun değildir.

CEVAP: D

33. Sosyodrama, bir grubun ortak sosyal probleminin dramatize edilerek incelenmesi tekniğidir. Dramatizasyonda dikkat, belli kişiden, ziyade grup ve grubun ortak problemi üzerinde yoğunlaşır. Bireyin, gruptaki diğer kişilerle olan ilgi ve ilişki tarzına dikkat edilir.

Dramatizasyonda, rol alan bireyler, belli kişileri değil, belli tipleri temsil ederler. Temsil edilen problem, grubun ortak bir sosyal problemidir. Mesela, iş arayan bir kimsenin nasıl başvuracağını birkaç öğrenci temsil edilerek dramatize edilir.

Sosyodramanın öğeleri; grup, sahne, yönetici, yardımcı oyuncular, Protogonist başoyuncu anlamına gelmektedir. Oyunu başrol de canlandıran kişidir. Sosyodramada tartışan konu kişisel değil genel ve herkesi ilgilendirdiğinden protogonist psikodramada olduğu kadar gerekli bir öge değildir.

CEVAP: C

34. Hazırlanan sosyogram bize sınıftaki etkileşim örüntüsü hakkında bilgi verir. Sosyogramda tespit edilen kişilik tipleri ya da ilişki türleri şunlardır;

A) Liderler: Bunlar sınıfta ya da grupta bulunan diğer üyeler tarafından en çok tercih edilen dolayısıyla fikirlerine başvurulmuş ve kararlarına uyulan kişilerdir. "Sınıfta kimin kararları güvenilir veya kimin izinden gidersiniz" şeklinde sorulan soruya alınan cevaplarla sınıftaki lider ya da liderleri tespit etmek mümkündür.

B) Yalnızlar: Sınıfta veya gruptaki üyelerden hiç biri tarafından seçilmemiş kimselerdir. Öğrencinin kendisi ve ailesi ile yapılan görüşmelerle, sınıf içi ve dışı yapılan gözlemlerle ve arkadaşları ve öğretmenleri ile görüşülerek onu yalnızlığa iten nedenler araştırılmalıdır.

C) Çekimserler: Arkadaşları tarafından yazıldığı halde kendisine verilen sayıda arkadaş adı yazmada çekimser davrananlardır.

D) Dengesizler: Kendilerini isteyenleri istemeyip başkalarını isteyenlerdir.

E) Klikler: Gruptan soyutlanmış ama kendi aralarında ilişkili yani birbirlerini seçen alt gruplardır. Bunlar bir çete grubu gibi birbirlerine çok bağlıdırlar ve grubun bütünlüğünü bozabilirler.

F) Karşılıklı çeken: Grup içinde karşılıklı olarak birbirini çeken çiftlerdir.

Bu bilgilere göre Zeynep - Lider, Fatma Zehra - Klik, Ahmet - Yalnız, Gül - Karşılıklı çekendir.

CEVAP: C

35. Sosyometride kendi alanı ve grubunun dışındakileri seçmesi beklenmeyen klik ve karşılıklı çekendir. Zeynep - Lider, Fatma Zehra - Klik, Ahmet - Yalnız, Gül - Karşılıklı çekendir.

CEVAP: E

36. Anadolu - Sak Zeka Ölçeği (ASİS), genel zekayı ve genel zekayı oluşturan ana bileşenleri objektif olarak ölçen bireysel bir zeka ölçeğidir. Yedi alt testten oluşan AS Zeka Ölçeği, sekiz farklı performans profili vermektedir

- Sözel Potansiyel Endeksi (SIQ)
- Görsel Potansiyel Endeksi (GIQ)
- Sözel Muhakeme Endeksi (SME)
- Görsel Muhakeme Endeksi (GME)
- İşleyen Bellek Kapasite Endeksi (İBK)
- Sözel Kısa Süreli Bellek Endeksi (SKB)
- Görsel Uzamsal İşleyen Bellek Endeksi (GİB)

Genel Zekâ Endeksi (g)

Anadolu Üniversitesinin proje desteği ve Milli Eğitim Bakanlığının uygulayıcı ve uygulama desteği ile ÜYEP Merkezi araştırma ekibi olarak Türkiye'nin ilk yerli zeka ölçeği olacak Anadolu - Sak Zeka Ölçeği'ni geliştirilmiştir

CEVAP: A

37. Derecelendirme ölçeğine karışan hatalar;

- Genelme hatası
- Mantık hatası
- Kişisel yanlılık hatası
- Anlam hatası
- Gözlem yetersizliği hatası
- İhmal
- Derleme
- Unutma
- Örneklem hatasıdır.

A, C, D, E seçenekleri envanteri dolduran kişiden yani öğrenciden kaynaklı hatalardır. Mantık hatası gözlemi yapan (derecelendiren) kişiden kaynaklı bir hatadır.

CEVAP: B

38. Bireyi Tanımda Test Dışı Teknikler - Sosyometrik (Başkalarının Kanılarına Dayalı) tekniklerden sosyometri, kimdir bu, bunun yanında psikodrama ve soyodrama tekniği de geliştiren Morenodur.

CEVAP: E

39. Bireyi tanıma hizmetlerinde kullanılan psikolojik ölçme araçlarından elde edilen sonuçları birlikte değerlendirmek gerek. Bu nedenle B, E seçenekleri doğrudur.

Öğrencinin kaygı düzeyi yüksekse biraz beklenebilir. Bu nedenle A seçeneği doğrudur.

Bireye niteliklerini geliştirebileceği faaliyet alanları hakkında rehberlik yapılmalıdır. Dolayısıyla D seçeneği doğrudur.

C seçeneği yanlıştır, test sonuçları mutlak gerçekler değildir. Bizlere sadece birey hakkında fikir vermeye yarayan araçlardır.

CEVAP: C

40. Otobiyografiyi değerlendirirken, yazının uzunluğu ya da kısalığı ipucuyla ilgili; yazının uzun olması öğrencinin genel olarak kendine güven duyduğunun bir göstergesidir. Yazı kısa ise öğrenci ya kendine ya da öğretmenine güvenmemektedir ya da öğrenciye zaman az verilmiştir söylenebilir. B seçeneğinde belirtilen, öğrenci yazının bir yerinde mutlu olduğunu söylerken diğer kısmında mutsuz olduğunu söylüyorsa, duygusal dünyasında sıkıntılar var demektir. Bu yazıdaki tutarsızlıkları işaret eder. Anlatımdaki çelişkili ifadeler zihinsel karmaşıklığın bir yansımasıdır.

CEVAP: B

41. Johari Penceresi'nde, iki veya daha fazla kişi arasında, bu kişilerin birbirleri hakkındaki bilgileri ön plana çıkmaktadır. Bu bilgiler dört pencere şeklindedir. Açık alan, kör alan, gizli alan ve bilinmeyen alan olarak ifade edilmektedir.

Johari penceresine göre kişinin kendine kapalı başkalarına açık alanı kör alandır. Geri iletim aldıkça bu alan daralır.

CEVAP: D

42. Grupla psikolojik danışma, kişiler arası ilişkilerin geliştirilmesi hedefleyen, üyelerin duygu değer ve tutumlarının üzerinde durulduğu, ayrıca her üyenin davranışsal amacının gerçekleştirilmesinin sağlanmaya çalışıldığı, bu alanda yetişen psikolojik danışman tarafından yürütülen profesyonel terapötik bir yardım etme sürecidir. Bu tanımı dikkate alarak;

Grupla psikolojik danışma, öğrenme modeline dayanır ,kişiler yeni davranışlar öğrenir ve yaşama aktarır. (A)

Ayrıca kişiler arası ilişkileri geliştirmeyi hedefler. (B)

Grup içinde bitirilmemiş işlerin bitmesine yardımcı olur. (C)

Kendi ve başkalarını tanıma ve anlamaya yardım eder. (D) söylenebilir.

E seçeneği yanlıştır. Grupla psikolojik danışma, bireysel farklılıkları ortadan kaldırmaz aksine destekler.

CEVAP: E

43. Psikolojik danışma ilişkisinin devam edebilmesi için bazı koşullar vardır. Bu koşullardan biri de psikolojik danışmanın objektifliğini korumasıdır. Özellikle karşıt transferans sürecine bağlı olumlu yada olumsuz bir bakış açısının varlığı, süper vizyon desteğini zorunlu kılar. Çünkü psikolojik danışman objektifliğini kaybetme riski altındadır. Soruya bakıldığında psikolojik danışmanın karşıt transferans yaşadığı anlaşılmaktadır.

CEVAP: D

44. Grupla psikolojik danışmada lider gruba üyeleri seçerken bazı ölçütlere dikkat etmelidir. Bu ölçütler, yaş, cinsiyet, kişilik özellikleri ve sosyo - ekonomik düzeydir.

Yaş: Özellikle ergen grupları yaş açısından homojen olmalıdır. İlk ergenlik yıllarında olan birini ergenliğin son döneminde olan birinin anlaması mümkün değildir. Yine çocuk grupları içinde aynı şey geçerlidir. Yedi yaşında bir çocukla 10 yaşında ki bir çocuk aynı gruba konmamalıdır. Olgunluk yaşı kronolojik yaştan daha önemlidir. Ancak alkolikler, nörotikler, hamileler v.b yaş önemini yitirir.

Cinsiyet: Ölçüt alındığında ergenlerin kendi ve karşı cinsi daha iyi tanımaları için grup heterojen olmalıdır. İki grubun yan yana olduğu çalışmalar daha yararlıdır.

Aynı Kişilik Özellikleri; olanların bir grupta toplanmaları, o grubu verimsiz kılar. Bütün çekingenler bir grupta, bütün konuşkanlar bir grupta toplanması durumunda o grup kilitlenir. Bu nedenle kişilik açısından grup heterojen olmalıdır.

Sosyo - Ekonomik Düzey ölçüt alındığında, homojenlik söz konusudur, çünkü farklı sosyo - ekonomik düzeyden gelenlerin ihtiyaçları, değerleri ve sorunları farklılık gösterir. Bu üyelerin birbirini anlaması ve empati kurması güç olur. Dolayısıyla A, B, C, D seçenekleri doğrudur. Grubun oluşturulmasında seçilecek bireylerin farklı kişilik özelliklerine sahip olması grubu zenginleştirir.

CEVAP: E

45. Grupla psikolojik danışmada zor üyelerden biri de tacize uğrayanlardır. Bu durum aile içinde ya da başka bir ortamda gerçekleşmiş olabilir. Kendi duygularından ve durumundan konuşamamaktan dolayı, bu tür danışanlar, kendilerini yalnız, çökkün hissederler, korkarlar. Enstest ve / veya cinsel tacize uğrayanların egemen duyguları suçluluk, anlaşılamamışlık, aşağılanmışlıktır. Daha çok kızlarda görülse de, enstest ve cinsel tacize uğrama durumuna, erkeklerde de rastlanabilir.

CEVAP: B

46. Soruda belirtilen tacize uğrayan kişilere yardım etmek kolay değildir. Ancak 4 - 5 oturumdan sonra kendini açabilir. Önce bireysel psikolojik danışmaya alınmalı, güven vermeli, suçluluk duygularından arınmalarına yardım edilmelidir, daha sonra destek grubu oluşturulmalıdır, böylelikle bitmemiş işlerini bitirebilir, hayatına ilişkin kararlar alma konusunda yardım edilebilir. Doğayısıyla A, B, D, E seçenekleri doğrudur.

C seçeneği yanlıştır. "Bu kişiler kendilerine ulaşamayacakları hedef seçerler, ulaşabilecekleri amaçları saptama konusunda yardım edilmelidir" ifadesi çökkün danışanlarla baş etme yolları arasındadır.

CEVAP: C

47. Parsons ile 1908'de başlayan uygulamalar, daha sonra Minnesota grubu olarak anılan Paterson, Darley, Williamson ve diğerleri tarafından ampirik yöntemlerle yürütülen çalışmalar sonucu "Özellik - Faktör Kuramı" olarak adlandırılmıştır.

Bu alanda henüz bir kuram oluşturulmadan, iş arayanları uygun meslek alanlarına yerleştirme gibi acil bir soruna çözüm bulmak amacı ile başlatılan F. Parsons'un Boston'da "Mesleki Büro"daki çalışmaları bu kuramın temelini oluşturmuştur.

Farklar psikolojisine dayandığı için "Farklılıkçı Görüş" olarak da anılan bu yaklaşım; işin ve bireyin analizini yapma ve bu analizden yola çıkarak bu ikisinin özelliklerini en üst düzeyde eşleştirme çabası olarak görülebilir. Kısaca bu yaklaşım meslek seçimini "uygun çivileri (bireyin yetenek, ilgi, beceri, vb. özellikleri) uygun deliklere (meslek alanının gerektirdiği nitelikler) yerleştirebilmek" olarak kabul eder.

CEVAP: C

48. Çocuğun kalıtım yoluyla doğuştan getirdiği gizli güçler, gerekse bu potansiyel gücün ortaya çıkmasında etkili olan çevresel koşulların oluşumunda en fazla paya sahip kurum ailedir. Kişiler ise anne ve babalardır. Soruda intihar eden öğrenci meslek seçimini aile faktörüne göre yapmadığı için kendini suçlu hissettiği belirtilmiştir.

CEVAP: A

49. A seçeneğinde verilen Super'ın kuramının odak noktası yaşam boyu ve benlik kavramıdır. B seçeneğinde verilen Ginzberg kuramında, süreç, uzlaşma ve geri dönüşmezlik önemlidir. C seçeneğinde verilen Sosyal Bilişsel Kariyer yaklaşımı, kariyer gelişiminde hem bireysel hem de çevresel etkenlerin üzerinde durmuştur. D seçeneğinde verilen, Holland'ın kuramında kişilik tipi, mesleki çevre kavramları önemlidir. E seçeneğinde verilen, Parsons'un kuramında kişileri kendine uygun "mesleğe yönlertme" süreçleri önemlidir.

Soruda belirtilen açıklamada kariyer gelişiminde çevresel faktörlerin etkisinden bahsedilmektedir. Zeynep Hanım'ın söyledikleri Sosyal Bilişsel Kariyer yaklaşımı görüşleri ile örtüşmektedir

CEVAP: C

50. Sosyal Bilişsel Kariyer kuramı kariyer gelişiminde hem bireysel hem de çevresel etkenlerin üzerinde durmuştur. Kuram bu ana görüşler üzerine oturmaktadır.

A) **Bireysel değişkenler;** kendini yetkin görme beklentileri, sonuç beklentisi, kişisel hedeflerdir.

B) **Çevresel Değişkenler:** Kariyer gelişim kuramcıları kariyer gelişimi sürecini etkileyen hem içsel hem de dışsal değişkenleri hesaba katmaktadırlar. Aşağıdaki değişkenler daha çok bu dışsal faktörler ile ilişkilidir.

1. **Sosyal Ortam Etkileri:** Bu etkilere çevresel fırsatlar da denilebilir. Özellikle kültürel etkiler ya da meslek için gerekli fiziksel olanakların sağlanması o mesleğin uygulanmasında temel bir öneme sahiptir.
2. **Kariyer Engelleri ve Kariyer Destekleri:** Bireyin toplum ya da toplumun daha küçük bir üyesi olan aile tarafından mesleki hedeflerini gerçekleştirme için hem maddi hem de manevi olarak desteklenmesi onun kariyer hedeflerini başarmasına yardımcı olacaktır.

Soruda bahsedilen "aile tarafından mesleki hedeflerini gerçekleştirme için hem maddi hem de manevi olarak desteklenmesi" görüşü "kariyer engelleri ve destekleri" dir.

CEVAP: D

51. Karar verme süreci IASDU döngüsü (iletişim - analiz - sentez - değerlendirme - uygulama) olarak bilinen basamakları kapsar.

1. **İletişim:** Bu aşamada birey iç veya dış kaynaklardan elde ettikleri bilgiler aracılığıyla mevcut durumları ile istedikleri durum arasında boşluk olduğunun farkına varırlar.
2. **Analiz:** Kişi bu aşamada yaşadığı problemi derinlemesine inceler ve elde ettiği bilgiler arasında eşleştirmeler yapar.
3. **Sentez:** Bu aşamada birey seçeneklerini belirginleştirir ve eylem yollarını ortaya çıkarır.
4. **Değerlendirme:** Birey seçeneklerini kendi isteklerini ve toplumun beklentilerini göz önüne alarak değerlendirir ve bir seçimde bulunur.
5. **Uygulama:** Birey karar verdiği seçim uygulamak için bir plan yapar ve seçimini uygular.

Dolayısıyla A - Analiz, B - Sentez, C - Değerlendirme, D - Uygulama, E - İletişimdir.

CEVAP: E

52. Holland'ın kuramında tanımladığı 6 kişilik tipi ve her tipin temel özellikleri;

Gerçekçi - Realistik (Realistic) Tip: Realistik tipler uygulamacı, maddeci ve diğer insanlarla iç içe olmayı tercih etmeyen kişilerdir. Güçlü ve somut sonuçlara önem verirler ve kişiler arası ilişkilerdeki becerileri zayıftır. Mekanik, el becerileri, teknik ve tarımsal beceriler ve uygulamalar ve somut problem çözüme gerektiren iş çevreleri bu kişilik tipine uygundur.

Araştırmacı (Investigative) Tip: Araştırmacı tipler çözümleyici, kendi düşünce ve hislerine kulak veren ve karmaşık konulara ilgi duyan kişilerdir. Bilimsel yöntemlere önem verirler, sosyal ve liderlik becerileri gelişmemiştir. Bilimsel ve matematiksel yeteneklerin ve zihinsel problem çözüme becerilerinin kullanıldığı iş çevreleri bu kişilik tipine uygundur.

Sanatçı - Yaratıcı (Artistic) Tip: Yaratıcı tipler genellikle yaratıcı, ifade etme yeteneği olan, hassas ve kalıpları kabul etmeyen kişilerdir. Özgürlüğe, belirsizliğe ve estetiğe itibar ederler ve düzenli bir şekilde bilgi işleme becerileri yoktur. Sistemati olmayan bir çevrede yaratıcılık becerilerini kullanmayı gerektiren iş çevreleri yaratıcı kişilik tipine uyar.

Sosyal (Social) Tip: Sosyal tipler işbirliğine önem veren, ahlaklı, sorumlu, anlayışlı ve dost canlısı olma yeteneği olan kişilerdir. Kişiler arası ilişkilere değer verirler, mekanik ve bilimsel becerilerden yoksundurlar. Sosyal, eğitimsel ve iyileştirici beceriler gerektiren iş çevreleri bu kişiler için uygundur.

Girişimci (Enterprising) Tip: Girişimci tipler hırslı, dışa dönük, baskın ve kendine güvenli kişilerdir. Politik ve ekonomik alandaki başarılarına itibar ederler ve bilimsel yetenekleri gelişmemiştir. İkna edici, müdahaleci ve liderlik becerileri isteyen iş çevreleri bu kişiler için uygundur.

Düzenli (Conventional) Tip: Gelenekçi tipler metotçu, kalıpcı, vicdanlı, yaratıcı olmayan ve uygulamacı olma eğiliminde olan insanlardır. İşte düzenlemeye ve başarıya değer verirler ve sanatçılık becerisinden yoksundurlar. Sistemati düzenleme ve bilgileri işleme gerektiren iş çevreleri bu kişilere uygundur.

Merve hanım'ın dışa dönük ve yardım sever olması sosyal tipe, organizasyonları sevmesi ve butik işletmeciliği yapması girişimci tipe uygun olduğunu gösterir.

CEVAP: B

53. Geleneksel ve gelişimsel rehberliğin karşılaştırılması aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

GELENEKSEL VE GELİŞİMSEL REHBERLİĞİN KARŞILAŞTIRILMASI	
Geleneksel Rehberlik Anlayışı	Gelişimsel Rehberlik Anlayışı
<ul style="list-style-type: none"> •Psikolojik danışma kuramlarını temel alır. •Problem (kriz) odaklı yardım hizmetleri vardır. •Bilgi verme ve yöneltme ekseninde odaklanılır. •Zaman çizelgesi ile sınırlıdır. •Problemlili öğrencilere yöneliktir. •Uzmanlık hizmetlerine odaklıdır. •Görev yönelimlidir. Tepkiseldir. •Öğretimden ayrıştırılmıştır. •Profesyonel müdahale vardır. •Var olanı koruma ve sürdürme esastır. •Bağımsız uygulamalar vardır. •Genel ve yapılandırılmış hedefler vardır. •Yoğunluk orta öğretim kademesindedir. •Bir çok kurumda uygulanabilir(Sağlık,endüstri). 	<ul style="list-style-type: none"> •Gelişim kuramlarını temel almaktadır. •Gelişimi destekleyici odaklı hizmet vardır. •Bireyin tüm gelişim alanlarına yöneliktir. •Program bütünlüğü içindedir. Sürekli ve sürekli. •Tüm öğrencilere yöneliktir. •Öğretmen odaklıdır(sınıf rehber öğretmeni). •Hedef yönelimlidir. •Yaratıcı ve esnekler. •Öğretimle kaynaştırılmıştır. •Profesyonel hizmet vardır. •Var olanı değiştirme ve geliştirme esastır. •Sürekli aşamalı, ardışık uygulamalar vardır. •Ölçülebilir hedef davranışları vardır. •Tüm öğretim kademesinde yoğunlaşır. •Sadece eğitim kurumlarında uygulanır.

Seçenekler tabloya göre incelendiğinde B, C, D, E seçenekleri yanlıştır. A seçeneğindeki bilgi geleneksel ve gelişimsel yaklaşım özellikleriyle ilgili doğrudur.

CEVAP: A

54. A seçeneğinde, çalışma ile başarı arasında pozitif (+1) korelasyon
- B seçeneğinde, egzersiz ile sağlık arasında pozitif (+1) korelasyon
- C seçeneğinde, uzun boy ile basketbol oynama arasında pozitif (+1) korelasyon
- D seçeneğinde, dikkat ile unutmada arasında negatif (-1) korelasyon
- E seçeneğinde, sosyalleşme ile unutmada arasında nötr (0) korelasyon vardır.

CEVAP: E

55. Kapsamlı Psikolojik danışma ve Rehberlik programının bileşenleri;

1. **Rehberlik müfredatı:** Sınıf etkinlikleri: Sınıf içinde danışmanın tek başına ya da öğretmenlerle gerçekleştirdiği etkinliklerdir.

Grup etkinlikleri: Sınıf dışında öğrencilerin bazı ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla psikolojik danışman tarafından yürütülen etkinliklerdir.

2. **Bireysel Planlama:** Bireyi tanıma - Bilgi verme Yerleştirme - İzleme
3. **Müdahale Hizmetleri:** Müşavirlik - Psikolojik danışma - Kriz danışmanlığı - Sevki
4. **Sistem Desteği:** Profesyonel gelişim - Personel ve çevreyle ilişkiler - Öğretmenlere müşavirlik - Danışma kuralları - Topluma ulaşma - Program yönetimi ve yürütülmesi - Araştırma, geliştirme alanlarında yapılacak etkinliklerdir

Psikolojik danışmanın yapacağı grupla psikolojik danışma uygulamaları müdahale hizmetidir. Müdahale servisinin amacı kişisel, sosyal, eğitsel ve mesleki gelişim alanlarında sorun yaşayan ve bu sorunlardan dolayı gelişim süreçleri olumsuz etkilenen öğrencilere yardımcı olacak çalışmaları yürütmektir

CEVAP: B

56. 1. **Betimsel araştırmalar:** Varolan durumu belirlemeye yönelik yapılan araştırmalardır. Bu araştırmalarda ele alınan durumlar ayrıntılı biçimde incelenir,araştırılır. Durumun daha önceki durum ve olaylarla ilişkisi incelenir. Tarama (survey) betimsel araştırmalarda kullanılan yaygın bir yöntemdir. Bu yüzden betimsel araştırmalar tarama (survey) araştırmalar olarak da adlandırılır. Durumu olduğu gibi ortaya koymaya betimsel (tarama) araştırma denir.
2. **Kesitsel Tarama:** Geniş gruplarda, grubun tamamına ulaşılamayan durumlarda evren içinden farklı gruplar belirlenerek tek seferde bilgi toplamaktır. Boylamsal Tarama; aynı örneklem grubundan farklı zamanlarda tekrarlanarak bilgi toplanır.
3. **Tarihsel Araştırmalar:** Geçmişte meydana gelmiş olayların çok boyutlu incelenmesi, dönemin belgelerinin gözden geçirilmesi ya da o dönemde yaşamış kişilerden bilgi almaya dayalı araştırmalardır.
4. **Etnografik Araştırmalar:** Gruplar arası kültürel ilişkileri betimlemek, bireylerin davranışlarının kültürel yönlerini incelemek amacıyla kullanılır.
5. **Deneysel Araştırmalar:** Araştırmacının kontrolü altında değişkenler arasındaki neden - sonuç ilişkilerinin belirlendiği araştırmalardır. Bu araştırmalar neden - sonuç ilişkisini nicel ve somut olarak aktarır.
6. **İlişkisel (Korelasyonel) Araştırmalar:** İki yada daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi analiz etmek için kullanılır. Örneğin 10. sınıf ğrencilerinin akademik başarıları ile öğrenilmiş çaresizlik düzeyleri arasındaki ilişkinin araştırılması.

Bir araştırmacı seçkisiz rneklemeye yöntemiyle belirlediği kişilerin sigara bağımlılığı konusunda eğilimlerini öğrenmek istemektedir. Bu araştırma betimseldir,çünkü bütün nüfusun eğilimlerini survey (tarama) yöntemiyle öğrenebiliriz. Tarama araştırmalarında durum ve olaylarla ilgili nicel bilgiler edinmek için anket ve görüşme tekniği kullanılır.

CEVAP: A

57. **Sürekli Değişken:** İki lme sonucu arasında sonsuz değer alabilen değişkenlerdir. (Ağırlık, uzunluk,...)

Süreksiz Değişken: İki lme sonucu arasında alt birimlere bölünemeyen sadece sınırlı sayıda değer alabilen değişkenlerdir. (Cinsiyet, kardeş sayısı, medeni hal,...) Başka bir söyleyişle buuklu değer alamayan değişkenlerdir. Örneğin bir ailenin ocuk sayısı 1, 2, 3 gibi tam sayılarla ifade edilir. Kesirli sayılarla açıklanamaz. Bunlar nicel süreksiz değişkenlerdir. Cinsiyet, din, medeni hal gibi konular ise nitel süreksiz değişkenlerdir.

CEVAP: E

58. Psikolojik danışmanların mahkemelerde tanıklık yapıp yapamayacakları etik olarak tartışılmaktadır. Bir psikolojik danışmanın,  faklı durumda mahkemeye tanık olarak çağırılması söz konusudur. Bunlardan en yaygın olanı, psikolojik danışmanın gördüğü bir olaydan dolayı mahkemeye tanık olarak ağırılmasıdır. Bir diğer durum, psikolojik danışmanın danışan ile olan ayrıcalıklı ilişkisinden dolayı mahkemeye ağırılmasıdır. Örneğin, psikolojik danışmanın danışan veya danışanın ailesi ile ilgili olarak tutmuş olduğu görüşme notları, mahkeme tarafından değerlendirilmek için psikolojik danışmandan istenebilir ve psikolojik danışman mahkemeye çağırılabilir. nc durum ise psikolojik danışmanların mahkemeye uzman tanık olarak ağırılmasıdır. A seçeneğinde belirtilen değer aktarımından kaçınmak etik ve yasal bir durumdur.

CEVAP: A

59. Psikolojik danışma hizmetinde ,danışan yanlış veya eksik olduğunu düşündüğünde, kayıtlarla aynı fikirde olmazsa, bu durumda psikolojik danışman ya danışanla hemfikir olarak kayıta değişiklik yapabilir ya da danışanın görüşlerini alternatif kayıt olarak tutabilir. Bazı psikolojik danışmanlar, sürece ilişkin gözlemlerinin bir parçası olarak kendileri hakkındaki kişisel notlarını ve kendi tepkilerini de kayıtlara eklerler. Ancak bir danışana ilişkin notlar, psikolojik danışman için kişisel süreçlerle derinlemesine çalışılacak bir yer değildir. Bir danışanla ilgili iki ayrı kayıt dosyası tutmak yasa dışıdır. Dolayısıyla A, B, C, D seçenekleri doğrudur.

CEVAP: E

60. Psikolojik danışma ve rehberlikte danışanı istismar etmekten kaçınılmalıdır. Literatürde istismar türleri;

1.Ekonomik, 2.Duygusal, 3.Cinsel, 4.İdeolojik olarak ifade edilebilir.

- İdeolojik istismar:** Herhangi bir inanç sistemi, diğer insanlarla ve kendimizle olan yaşantımızı tümüyle kapsar ve bu yaşantılarla iletişim kurma biçimimizi etkiler. İnanç sistemimizin bazı yönleri, psikolojik danışman ve danışan arasında görünmeyen bir etki alanı gibi var olmaktadır.
- Ekonomik İstismar:** Danışanlarca ödenecek psikolojik danışma hizmetinin;
 - Maliyeti hakkında netliğin olmaması,
 - Oturma süresini iyi değerlendirmeme,
 - Danışma sürecini gereğinden çok uzatma,
 - Danışanlardan hediye kabul etme,
 - İkilili ilişkiler içinde ekonomik çıkar,
 - Ücret ödeme yerine mal veya hizmet takası olarak kabul edilebilir.
- Cinsel İstismar:** Psikiyatristler , psikologlar, sosyal hizmetler çalışanları ve psikolojik danışmanları içeren bakım mesleklerinin üyelerinin, danışanlarıyla uygun olmayan cinsel davranışlara girmeleri.

Bu durumun danışan üzerindeki etkisi oldukça yıkıcıdır ve danışanların tepkileri; tecavüz kurbanları, dâ-yak, ensest, çocuk istismarı ve travma sonrası stres bozukluğunun tepkileri ile benzerdir.

4. **Duygusal İstismar:** Psikolojik danışmanın, danışma sürecini kendi psikolojik ihtiyaçlarını doyurmak için kullanmasıdır.

Dolayısıyla A seçeneği etik olan bir durumdur, B ekonomik, C cinsel, D duygusal, E seçeneği ise ideolojik istismar kapsamındadır.

CEVAP: B

61. Psikolojik danışma ve rehberlikte izleme hizmetleri; çeşitli okul içi programlara, eğitimsel kol ve sosyal etkinliklere, başka okullara geçici işlere, okulu bitirerek sürekli iş ve mesleklere yerleştirilen öğrenciler ile, psikolojik danışma yardımı alan öğrencilerin buldukları ortamlarda uyum ve gelişim durumları hakkında sürekli bilgi edinmek için yapılan çalışmaları içerir. İzleme hizmetlerinin en önemli yanlarından biri okuldaki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin ne ölçüde etkili olduğu, hatta genel olarak okul programlarının yeterli veya yetersiz yanları hakkında değerlendirmeye yönelik bilgiler sağlamasıdır. Psikolojik danışma ve rehberlikte izleme hizmetleri tüm okullar ve öğretim kademeleri için gerekli olup, psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin ayrılmaz bir parçası olarak benimsenmelidir. İzleme hizmetleri, bir süreklilik içinde okulu bitirenleri de kapsayacağından, diğer psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine oranla yerine getirilmesi daha zor olan hizmetlerdir.

İzleme hizmetinden sonra değerlendirme yapılmaz, sunulan bir hizmette veya programda aksayan yönler varsa düzeltilmelidir.

CEVAP: D

62. Kariyer gelişim alanı; bireyin ilgi, yetenek, değer ve kişilik özelliklerini tanıması, mesleki seçenekleri fark etmesi, mesleklerin gerektirdiği nitelikler ile kişisel özellikleri arasında bağ kurması, mesleklere yönelik olumlu tutum geliştirmesi, kariyer farkındalığı kazanması, iş yaşamı ile eğitim arasındaki ilişkiyi ve yaşam boyu öğrenmenin kariyer gelişimi açısından önemini fark etmesini içeren gelişim alanıdır.

Orta öğretim kademesinde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri; öğrencinin bireysel özelliklerini değerlendirip sağlıklı bir kimlik oluşturması, ergenlik dönemindeki değişimlere uyum sağlaması, değerlerini fark etmesi ve kendi değerleri ile toplumsal değerler arasında bağ kurabilmesi, verimli, sistemli ve planlı çalışma alışkanlığı kazanması, kariyer hedefleri doğrultusunda üst öğrenim, meslek ve iş alanlarına yönelmesi amacıyla yürütülür.

Orta öğretimde öğrenciler mesleğini seçmek için hazırlık yapar bu nedenle kariyer gelişim hizmetleri diğer kademelere göre daha fazladır.

CEVAP: D

63. Kaynaştırma / bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları: Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki diğer bireylerle karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını ve eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmelerini sağlamak amacıyla bu bireylere destek eğitim hizmetleri de sunularak akranlarıyla birlikte tam zamanlı ya da özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı olarak verilen eğittir.

Tam zamanlı kaynaştırma / bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamalarında başarının değerlendirilmesi MADDE 24 - (1) Tam zamanlı kaynaştırma / bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde kayıtlı olduğu okulda uygulanan mevzuatın yanında aşağıdaki hususlar da dikkate alınır:

- A)** Öğrencilerin başarıları BEP'lerine göre değerlendirilir.
- B)** Tüm ölçme ve değerlendirme süreçlerinde öğrencilerin yetersizlik türü, gelişim özellikleri ve eğitim performansları doğrultusunda süre, ortam, yöntem, cihaz ve materyallerde düzenlemeler yapılarak gerekli tedbirler alınır.

- C)** Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için merkezi sistem sınavlarında gerekli tedbirler alınır.

Ç) İşitme yetersizliği, zihinsel yetersizliği veya otizmi olan öğrenciler, her tür ve kademedeki velinin yazılı talebi ve BEP geliştirme biriminin kararı doğrultusunda yabancı dil dersinden muaf tutulabilirler. Bu öğrenciler merkezi sistem sınavlarında, yabancı dil dersi sınavından muaf tutulurlar. Öğrencilerin yabancı dil dersinden muaf olma durumu okul yönetimi tarafından e-Okul sistemine işlenir.

D) Görme yetersizliği olan öğrenciler için resim, şekil ve grafik içeren sorular kabartma olarak, betimlenerek veya bu soruların yerine eş değer sorular hazırlanarak değerlendirme yapılır.

E) Motor becerilerde yetersizliği olan öğrenciler velinin yazılı talebi doğrultusunda motor beceri gerektiren derslerin uygulamalı bölümlerinden muaf tutulurlar.

F) Öğrencilere, velinin yazılı talebi ve BEP geliştirme biriminin kararı doğrultusunda ilköğretimde bir defaya mahsus olmak üzere sınıf tekrarı yaptırılabilir.

Bundan dolayı A, B, C, D seçenekleri doğrudur. Öğrencilerin başarıları BEP'lerine göre değerlendirilir ve okul sorumludur. E seçeneği yanlıştır.

CEVAP: E

64. Soruda belirtilen Naz'a eğitsel rehberlik alanında yardımlar verilmiştir. Çünkü eğitsel gelişimin amacı; akademik çalışmalarında devamlılık, kararlılık ve çaba göstermesi, sorumluluk alabilmesi, çalışmalarına değer vermesi ve hayat boyu öğrenmeye yönelik uygun akademik anlayış ve sorumluluk bilinci geliştirmesi, akademik gelişimi ve başarısı için gereken bilgi, beceri ve tutumu kazanmaktır. (Eğitsel Rehberlik)

Psikolojik danışmanın vereceği çalışma benzeri durumda olan öğrencileri ve öğrencilerin ailelerini de kapsadığı için grup rehberliği şeklinde verilmesi uygun olur.(Grup Rehberliği)

CEVAP: A

65. Sınıf rehber öğretmeni aşağıdaki görevleri yapar;

- Sınıf rehberlik programı kapsamındaki etkinlikleri sınıfında uygular.
- Öğrencilerinin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin ihtiyaçlarını belirleyerek okul rehberlik ve psikolojik danışma programına yansıtılmak üzere rehberlik ve psikolojik danışma servisine iletir.
- Bireyi tanıma tekniklerinden uzmanlık bilgisi gerektirmeyenleri rehber öğretmen / psikolojik danışman ile iş birliği yaparak sınıfında uygular, sonuçlarını rehberlik ve psikolojik danışma servisi ile paylaşır.
- Sınıfa yeni gelen veya uyum güçlüğü yaşayan öğrencilerin okula uyum sağlamaları sürecinde rehber öğretmen / psikolojik danışman ile iş birliği içerisinde çalışır.
- Öğrencilerini rehber öğretmen/psikolojik danışman ile iş birliği yaparak ilgi, yetenek, değer, akademik başarı ve kişilik özelliklerine göre öğrenci kulüplerine, seçmeli derslere ve sosyal etkinliklere yönlendirir.
- Risk altında olan öğrencileri fark ettiğinde, gerekli desteği almaları için rehberlik ve psikolojik danışma servisini bilgilendirir.
- Öğrencinin, öğrenme stilini fark etmesine, öğrenme becerilerini geliştirmesine, akademik performansını artırmasına yönelik çalışmalarında rehberlik ve psikolojik danışma servisiyle iş birliği yapar.
- Sınıfıyla ilgili yürüttüğü rehberlik çalışmalarına ilişkin raporu her dönem sonunda eğitim kurumu müdürüne sunar.
- Sınıfında sosyal duygusal, akademik ve kariyer gelişimi açısından desteklenmeye ihtiyaç duyan öğrencileri rehberlik ve psikolojik danışma servisine yönlendirir, öğrencilerin gelişimini desteklemek amacıyla iş birliği yapar. Eğitim kurumunda rehber öğretmen/psikolojik danışmanın bulunmaması halinde öğrenciyi rehberlik ve araştırma merkezine yönlendirir.

Buna göre A, B, D, E seçenekleri doğrudur.

C seçeneği yanlıştır. Çünkü sınıf öğretmeni bireysel farklılıklara göre hizmetleri planlar.

CEVAP: C

- 66.** Yukarıda verilen atasözünde, bireyler rastlantı sonucu önemli bir işin başına geçtikleri ya da bir mevki elde ettikleri zaman o yerin bireyi gibi görünmeye başlarlar halbuki kendi özelliklerimizi bilerek ve farkında olarak davranmak daha gerçekçi bir yoldur. Bu yüzden bireyler kendi yetenek ve ilgilerine göre seçimler yapmalıdır.

Soruda kendini tanıma ve farkındalığın öneminden bahsedilmektedir.

CEVAP: A

- 67.** Danışanı odak alan psikolojik danışma yaklaşımının öncüsü olan Rogers'e göre danışman danışan da kendisi arasında yakın ve güven verici bir hava yaratmalıdır.

Psikolojik danışma bu güven ortamında danışmanın benlik yapısının yumuşamasını yatırmış olduğu yaşantıları algılamasının ve benliğine katılmasını sağlama süreci olarak uygulanmalıdır.

Rogers'a göre her bireyin doğuştan büyüme gelişme ve kendini gerçekleştirme gücüne sahiptir. Bu güç uygun koşullarda ve elverişli ortamlarda kendini göstermektedir. Kişide kendini yönetecek güç de vardır. Bu nedenle kendini yönetme bireyin hakkıdır.

Danışman; danışana, bir otorite gibi değil; anlayan koşulsuz kabul gösteren, değerlendirmeyen kendi değer yargılarını danışana telkin etmekten kesinlikle kaçınan bir kişi olarak davranmalıdır.

Danışanı odak alan bu psikolojik danışma yönü insana verilmiş olan çağdaş değerlere uygun olduğu insanı demokratik toplumun değerli, saygın üyesi olarak gördüğü için daha çok benimsenen bir tanışma yöntemidir.

Güdümsüz danışma terapistle kurulan ilişkinin verdiği güven havası içinde ben yapısının yumuşaması, daha önceden inkar edilmiş olan yaşantıların algılanması ve değişen öz kavramı yapısına katılması sürecidir(Rogers 1961). Bu süreçte danışanlar danışma sürecinde aktiftir. Danışman aktif değildir. D seçeneği yanlıştır.

CEVAP: D

68. Tavsiye güdümlü psikolojik danışma yaklaşımını benimseyen danışmanların çokça kullandığı bir tekniktir. Bir kaç alternatif üzerinde düşünen ama her birinin sonuçlarını değerlendirmede zorluk çeken danışanlar danışmandan tavsiye beklemektedir. Başkalarından akıl almakla rahatlık bulan danışanların da tavsiye beledikleri görülmektedir. Uygun durumlarda kullanıldığı taktirde tavsiye yararlı olabilecek bir tekniktir.

CEVAP: A

69. Verilenlere göre psikolojik danışman danışana aşırı derecede samimiyet göstermiştir. Danışmanın danışanla arasındaki profesyonel sınırı koruyamaması, özellikle bağımlılık eğilimi fazla olan danışanların bağımlı olmasına, danışmana karşı farklı duygular hissetmelerine neden olabilmektedir. Bu da danışan danışman ilişkisini ve yardım sürecini olumsuz etkileyebilmektedir.

CEVAP: D

70. İletişimde üç tür mesajdan bahsedebiliriz:

Tam mesaj: Olumlu iletişim türlerinden biri olan tam mesajın eksiksiz olarak karşıdaki bireye iletilmesi için 3 temel öge söz konusudur. Algı, duygu, yollayanın istediği ya da amacıdır.

Tamamlanmamış mesaj: Tam mesaj öğelerinden bir ya da birkaçının eksildiğidir.

Çiftli mesaj: İki mesajın birbiriyle çelişmesi ya da sözel bir mesajla sözel olmayan bir mesajın çelişmesidir. İletişim açıklığı yitirildiğinde olur. Cümleler fakat, ama gibi kelimelerle bağlanır.

Seçeneklerde verilen "Seninle gelmek istiyorum ama işlerim var" ifadesinde iki mesaj birbiriyle çeliştiği için çiftli mesaja örnek oluşturur.

CEVAP: E

71. Williamson'a göre danışma süreci:

1. **Analiz Etme - Çözümleme (Analysis):** Danışan hakkında gerekli bilgi toplamak için görüşmeler yapılır. Ayrıca çeşitli ölçekler/testler uygulanarak danışanın yetenekleri, ilgileri, güdüleri, fiziksel sağlık, duygusal dengesi, ailesel geçmişi, bilgi düzeyi, eğitimsel geçmişi ve diğer bilgiler çeşitli kaynaklardan toplanarak bir araya getirilir.
2. **Sentez - Bütünleştirme(Synthesis):** Danışana ilişkin bir öngörü geliştirebilmek için toplanan verilerin bütünleştirildiği, düzenleme yoluyla bireyin özgün örüntüsünün ortaya koyulduğu aşamadır.
3. **Tanı - Teşhis(Diagnosis):** Bu aşama, somut veriler ve klinik tahminlere dayanarak, danışanın meslek seçimi problemini etkileyen etmenlere ilişkin verilerin eleştirel bir değerlendirmesinin yapıldığı aşamadır.
4. **Tahmin - Öngörü(Prognosis):** Danışana ilişkin verilerin değerlendirilmesine bağlı olarak problemin nasıl gelişeceğine yönelik bir öngörünün oluşturulduğu aşamadır. Üçüncü aşama ile birlikte gelişen bir aşama olarak düşünülebilir. Bu aşama, danışanın problemine alternatif çözümlerin ortaya konmasını da içerir. Danışanın seçenekleri görmesi sağlanır.
5. **Danışma Sağlama(Counseling):** Danışma yardımı, danışana şimdi ve gelecekte problemini çözebilmesinde kişisel ve dış kaynakların harekete geçirilmesi ve organize edilmesini içerir. Danışman, bireyin eğitsel veya mesleki seçimlerinde olumlu ve olumsuz yönleri (avantaj ve dezavantajları) ortaya koymaya yardımcı olur. Seçim sürecini güçleştiren ya da kolaylaştıran etmenleri gösterir. Tüm bu yönleri değerlendirerek uygun seçimi gösterir ve bunun nedenlerini açıklar.
6. **İzleme(Follow-up):** Danışma sürecinin sonucunu ve etkinliğini izleyip değerlendirme aşamasıdır. Danışanda benzer sorunlar yaşadığında yardım sağlanır

Soruda verilen bilgiler tahmin aşamasıyla ilgilidir.

CEVAP: E

72. 1988 yılında ortaya koyduğu Aşamalı Empati Sınıflamasına göre (Dökmen, 1988) üç temel empati basamağı vardır. Bu basamaklar, Onlar Basamağı, Ben basamağı ve Sen Basamağı'dır.

CEVAP: D

73. Yukarıda belirtilen danışanın tepkisi dirençtir. Ohlsen ve arkadaşları, direnci terapötik süreçle işbirliği yapmamak olarak tanımlamıştır. İster bireysel ister grupla danışmada dirence olumsuz gözle bakılmamalıdır. Çünkü o birey hayatında ilk kez karşılaştığı birine ya da birilerine kendisi için özel ve karmaşık şeyleri anlatacaktır ve bu zor bir şeydir. Direncin belirtileri; psikolojik danışmaya geç gelmek için özür bulma, oturumları kaçırma, sorunlar hakkında konuşmaktan kaçınma, davranışsal amaçlar belirlememe, yardım edip edilmeyeceğini sorgulamadır.

CEVAP: B

74. Şimdi ve buradaya odaklanmayı sağlamak; grup liderinin üyelerin etkileşime katılmak için eşit durumda olmalarını sağlamak, etkileşimlerin duygusal yoğunluğunu artırmak, grubu canlı ve dinamik tutmak açısından oldukça verimlidir ancak gerçeklikten uzaklaşma, günlük yaşamdaki sorunlardan kaçma gibi olumsuzluklar da ortaya çıkarabilir.

CEVAP: E

75. Psikolojik danışman tarafından herhangi bir konu hakkında veli, öğretmen ya da idarecilere bilgilendirme amaçlı yürütülen çalışmalar müşavirlik kapsamında değerlendirilir. Bu hizmetin öğrencilere verilmesi ise bilgi toplama ve yayma hizmeti ile ilgilidir.

CEVAP: A